

Prof. dr hab. Grażyna Flicińska – Panfil
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna wokalistyka
Akademia Muzyczna w Poznaniu

Poznań, 27.12.2018r.

Zleceniodawca recenzji:

Wydział Wokalno – Aktorski Akademii Muzycznej w Krakowie pismo z dnia 4 grudnia 2018 roku.

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie z dnia 22 lutego 2016 roku w sprawie;

- wszczęcia przewodu doktorskiego mgra Sebastiana Szumskiego w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej wokalistyka
- wyznaczeniu recenzentów

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady Wydziału pisma sygnowanego datą 4grudnia 2018 roku informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego mgra Sebastiana Szumskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem dołączono pełną dokumentację przewodową oraz kserokopię stosownych uchwał wraz z protokołami postępowania przewodowego. Praca doktorska nosi tytuł „Arie basowe .G F. Haendla -sposób ukazania fenomenu ludzkiego głosu. Od historycznych przekazów do współczesnych wykonań”.

Podstawowe dane o Kandydacie

Sebastian Szumski urodził się w Zakopanem. Jest wychowankiem prof. Stefana Stuligrosza. W latach 1995 – 2005 był chórzystą Chóru Chłopięco – Męskim Filharmonii Poznańskiej Poznańskie Słowiki. Z chórem tym koncertował w największych salach koncertowych i na prestiżowych festiwalach muzycznych w Polsce i na świecie. Jest absolwentem Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej w Krakowie (dyplom z wyróżnieniem) w roku 2011 w klasie prof. dr hab. Marka Rzepki. Umiejętności wokalne doskonalił na licznych kursach mistrzowskich; Heleny Łazarskiej, Evy Blahovej, Charlesa Kellysa, Rudolfa Piernaya, Ryszarda Karczykowskiego, Teresy Żylis – Gara.

Debiutował na pierwszym roku studiów w Filharmonii Poznańskiej pod batutą prof. Stefana Stuligrosza wykonując Requiem W. A. Mozarta. Od tego czasu koncertuje z recitalami solowymi i koncertami oratoryjno – kantatowymi w Polsce i za granicą. Współpracował z wybitnymi pianistami; Andrzejem Tatarski, Marcinem Koziakiem, Piotrem Różańskim, oraz dyrygentami; Janem Tomaszem Adamusem, Krzysztofem Pendereckim, Stefanem Stuligroszem, Federico Maria Sardellim, Allesandro de Marchi, Poul McCreehem, Joshua Riffkinem, Andrew Parrotem, Vincentem Dumestrem, Fabio Bonizzonim, Piotrem Sułkowskim.

W 2008 roku zadebiutował na scenie Barbakanfestival w Krakowie, kreując partie Hrabiego Almavivy w operze Wesele Figara W. A. Mozarta. Natomiast w roku 2009 i 2010 występował na Międzynarodowym Festiwalu Wokalnym Belcanto w Nałęczowie gdzie zdobył główną nagrodę Złotego Słowika, nagrodę publiczności i nagrodę Związku Artystów Scen Polskich. Szczególnie ważnym osiągnięciem i wyróżnieniem było otrzymanie stypendium Opera Studio w Teatrze im. G. Verdiego w Pizie gdzie w sezonie artystycznym 2010/2011 śpiewał partię Maestra w operze *Le convenienze e inconvenienze teatrali* G. Donizettiego. Partię tę wykonywał również w teatrach Toskanii: Lucca i Livorno. Jest również finalistą XI Międzyuczelnianego Konkursu Wokalnego W kręgu słowiańskiej muzyki wokalne w Katowicach.

W 2010 roku uczestniczył w IV Letnich Kursach Metodycznych Muzyki Dawnej organizowanych w Warszawie przez Centrum Edukacji Artystycznej, Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. F. Chopina w Warszawie i Akademię Muzyczną im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy oraz Fundację Bednarska.

Sebastian Szumski w swym dorobku artystycznym posiada liczne nagrania radiowe, telewizyjne i płytowe. Wśród nich są tak wybitne arcydzieła jak; *Weihnachtsoratorium* J. S. Bacha z *Arte dei Suonatori*, III Symfonia Kopernikowska H. M. Góreckiego, którą wykonał na dziedzińcu Zamku Wawelskiego w Krakowie z okazji 600 lecia Bitwy pod Grunwaldem (koncert ten został zarejestrowany na DVD) czy wszystkie motety J. S. Bacha (płyta z motetami została nagrana dla francuskiej wytwórni płytowej Alpha), a także oratorium *Quo Vadis* F. Nowowiejskiego pod dyr. Piotra Sulковского ze światowej sławy śpiewakami, Aleksandrą Kurzak i Arturem Rucińskim (nagranie CD).

Pod dyrekcją Pawła Przytockiego wykonał *Messa di Gloria* Pucciniego w ramach imprez towarzyszących w Konkursie Wokalnym *Ady Sari* w Nowym Sączu.

W swym repertuarze posiada utwory od renesansu przez barok, klasycyzm, romantyzm po współczesne kompozycje. Współpracuje z takimi zespołami jak *Arte dei Suonatori*, *La Poem Harmonique* czy *La Risonanza*. Obecnie pracuje jako kameralista i solista z zespołem *Capella Cracoviensis*.

W minionym roku Sebastian Szumski brał udział w *Turco in Italia* G. Rossiniego pod dyr. Jose Maria Florencio w Operze Kameralnej w Warszawie, w *Halce* (wersja wileńska) S. Moniuszki pod dyr. Jana Tomasza Adamusa w helskińskiej operze komicznej czy dziełach kantatowo – oratoryjnych; *Pasji* według św. Jana J. S. Bach (kreując partię Jezusa) pod dyr. Fabio Bonizzoni na Krośnieńskiej Jesieni Muzycznej, *Judas Maccabaeus* G. F. Haendla pod dyr. Jana Tomasza Adamusa w NOSPR w Katowicach. Jedną z ostatnich prezentacji był udział w premierze opery *Ahat ili – Siostry bogów* Aleksandra Nowaka, która była kulminacją festiwalu *Sacrum Profanum* w Krakowie. Pozwolę sobie na przytoczenie recenzji po tym wyjątkowym wydarzeniu artystycznym; kompozytor „dobrał mistrzowską obsadę śpiewaków.....Sebastian Szumski wypadł naturalnie, unikając pompatycznego zadęcia i utworzył z pozostałymi Ojcami.....dobre trio indywidualności wokalnych.”

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana mgra Sebastiana Szumskiego zatytułowana „*Arie basowe G. F. Haendla - sposób ukazania fenomenu ludzkiego głosu. Od historycznych przekazów do współczesnych wykonania*” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje następujące fragmenty partii basowych z oper G. F. Haendla;

- aria *Argante* „*Vieni, o cara...*” z opery „*Rinaldo*”
- aria *Claudio* „*Pur ritorno a rimirarvi...*” z opery „*Agripina*”

- aria Pallante „La mia sorte fortunata...” z opery „Agripina”
- aria Achilla „Tu sei il cor...” z opery „Gulio Cesare”
- aria Altomaro „Fra l'ombre gl'orrori...” z opery „Sosarme”
- aria Zoroastro „Sorge infausta una procella...” z opery „Orlando”
- aria Mercurio „Sol prova contenti...” z opery „Atalanta”

Płyta została nagrana (live) podczas otwartej próby w dniu 30 listopada 2016 roku w Sali Błękitnej Filharmonii Krakowskiej wraz z Capellą Cracoviensis pod dyrekcją Jana Tomasza Adamusa. Nagranie zostało wykonane wyłącznie na potrzeby przewodu doktorskiego mgra Sebastiana Szumskiego z dyscypliny naukowej wokalistyka otwartego na Wydziale Wokalno – Aktorskim Akademii Muzycznej w Krakowie.

Dobór arii z oper G. F. Haendla w prezentowanym dziele artystycznym dokonany przez doktoranta mgra Sebastiana Szumskiego nie jest przypadkowy. Jest bardzo przemyślany, interesujący i ogromnie zróżnicowany. Związany jest ze szczególnymi zainteresowaniami doktoranta twórczością operową Haendla. Wielokrotnie je wykonywał, a partie Argante z opery „Rinaldo”, Achilla z opery „Gulio Cesare” czy Altomaro z opery „Sosarme” śpiewał w czasie spektakli operowych. Głos Sebastiana Szumskiego poprzez piękną, głęboką barwę wyjątkowo predestynuje do wykonawstwa wybranych przez Niego arii. Znakomita technika wokalna poparta wnikliwą wiedzą i intuicją muzyczną pozwoliły stworzyć dzieło, materiał muzyczny, o niepowtarzalnym kształcie i wybitnych walorach dźwiękowych. Prezentowany materiał przemawia bogactwem ekspresji i osobowością wykonawczą. Słyszymy głos w wielu odcieniach dynamicznych. Raz pełen wolumenu, innym razem przepelniony subtelnością. Raz liryczny i kantylenowy a innym razem pełen dramatyzmu. Pan Sebastian Szumski jest artystą, który świadomie powołuje do życia materiał muzyczny znakomitego mistrza opery epoki baroku i staje się mistrzem wykonawcą przekazującym słuchaczowi ideę kompozytora. W tej kreacji odnajdujemy dojrzałego odtwórcę, który doskonale połączył wiedzę teoretyczną z warstwą wykonawczą.

Istotną rolę dla właściwego kontekstu odbioru dzieła artystycznego stanowi jego opis w postaci rozprawy pisemnej. Praca ta, co należy podkreślić, spełnia podstawowe wymogi pracy naukowej. Doktorant przedstawia tezy badawcze, jak i podaje sposób ich dowodzenia. Powołuje się przy tym bardzo trafnie na konkretne źródła i opracowania. Całość rozprawy doktorskiej zawarta jest na 82 stronach. Składa się z pięciu rozdziałów. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się w logiczną całość. Do opisu pracy dołączone jest podsumowanie, streszczenie w języku angielskim, bibliografia, spis przykładów muzycznych.

Dysertacja Sebastiana Szumskiego jest opisem dzieła artystycznego składającego się z wyboru siedmiu arii basowych z oper Haendla. Doktorant zaproponował układ pracy jako dzieło retoryczne z kwintylianowskim podziałem pracy składającym się z pięciu części: Exordium, Narratio, Probatio, Refutatio i Conclusio.

Rozdziały pierwszy do trzeciego przedstawiają wiadomości historyczne i naświetlają rys biograficzny kompozytora. Dokonana jest wnikliwa analiza techniki kompozytorskiej Haendla wraz z wiedzą z zakresu retoryki i teorii afektów będących merytoryczną podstawą do późniejszych rozważań. Czwarty rozdział jest główną częścią pracy doktorskiej. W rozdziale tym w kolejnych czterech podrozdziałach przedstawione są typy dramaturgiczne bohaterów z analizowanych arii (epicki, liryczny, dramatyczny), katalog gestów muzycznych powstałych w relacji wort – ton. Arie zostały zestawione w sposób chronologiczny. Obrazują rozwój kompozytorski Haendla w odniesieniu do formy arii. Katalog gestów muzycznych wort – ton to przedstawienie relacji słowa – tekstu z motywem muzycznym. Kolejne dwa podrozdziały to opis figur retorycznych i gestów muzycznych oraz ich interpretacja. Retoryka ta pojawia się wielopłaszczyznowo. Jest narzędziem służącym przekazaniu stanów emocjonalnych. Piąty rozdział to opis wymagań stawianych wykonawcom zawartych w traktatach XVII i XVIII wiecznych w odniesieniu do wykonawstwa w dzisiejszych czasach.

Doktorant w swej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelny, pełen wnikliwych zagadnień metodologicznych. Umiejętnie korzysta z bogatej bibliografii. Analizując proces badawczy wpływa na rozwiązanie najważniejszych założeń rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest tożsamy z treścią opisu a założony cel artystyczny został udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny.

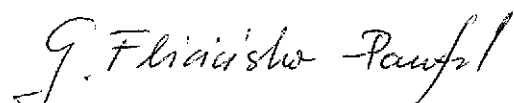
Rozprawa doktorska spełnia wszelkie wymagania pod kątem merytorycznym i edytorskim zgodnie ze standardami. Autor wykazał się dociekliwością i dużym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczy o wyjątkowych walorach tej pracy i są godne wysokiej oceny. Zachwyca warsztat techniki pisania pracy o charakterze naukowym.

KOKNKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią integralną całość ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Stwierdzam, że praca doktorska Pan mgra Sebastiana Szumskiego poprzez swój twórczy i naukowy charakter, stanowi bez wątpienia solidne kompendium wiedzy na badany temat i cenny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – wokalistyka, jak również w dziedzinie sztuk muzycznych.

Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorant wykazał się ogromną wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązał założone zagadnienia artystyczne i spełnił tym samym wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami). W świetle powyższego podsumowania pracę doktorską mgra Sebastiana Szumskiego przyjmuję.

prof. dr hab. Grażyna Flicińska - Panfil